

14.12.2010

341 §

30.11.2010 pöydälle pantu asia

LAUSUNTO ALOITTEESTA IKÄIHMISTEN PALVELURAKENTEEEN
KEHITTÄMISEN VIIDEN VUODEN TOTEUTTAMISSUUNNITELMASTA

Terke 2010-2688

Esityslistan asia TJA/7

TJA

Terveyslautakunta päätti antaa aloitteesta seuraavan esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon:

”Terveyslautakunta katsoo, että asianmukaiset ja tarpeita vastaavat ikäihmisten terveys- ja sosiaalipalvelut edellyttävät hallittua ja kokonaisvaltaista suunnittelua. Terveyslautakunta kannattaakin aloitteessa ehdotetun pitkän tähtäimen toteutussuunnitelman laatimista terveyskeskuksen ja sosiaaliviraston yhteistyönä sosiaalilautakunnan ja terveyslautakunnan hyväksyttäväksi. Suunnitelmassa tulee olla tarpeellista väljyyttä muutoksille mahdollisten ennalta arvaamattomien haasteiden varalta. Suunnitelma konkretisoituu kullekin talousarviovuodelle virastojen käyttöön osoitetun määrärahaamin rajoissa.

Terveysvaikutusten arviointi

Terveysvaikutusten arvioinnin keskeinen näkökulma on, tukevatko vanhusten palvelut ja sairauksien hoito ja hoiva vanhuksen päivittäistä selviytymistä ja toimintakykyä. Asiantuntevalla hoidolla, palvelulla ja kuntoutuksella sekä ympäristöllä on myönteisiä vaikutuksia vanhusten hoivan ja hoidon laatuun sekä heidän hyvinvointiinsa. Vanhuksen sairastuessa nopea sairauksien hoito ja siihen liittyvä kuntoutus on ensiarvoista. Vanhusten ja heidän omaistensa mukanaolo hoitopäätöksiä tehtäessä on tärkeää. Strategian mukainen palvelurakenteen muutos laitosasumisesta palveluasumisen suuntaan tukee myönteistä kehitystä”.

Pöytäkirjanote kaupunginhallitukselle.

Käsittely

Jäsen Autti ehdotti lausunnon ensimmäisen kappaleen muutettavaksi kuulumaan: ” Terveyslautakunta kannattaa aloitteessa ehdotetun pitkän tähtäimen suunnitelman laatimista terveyskeskuksen ja sosiaaliviraston yhteistyönä. Terveyslautakunta pitää tärkeänä, että suunnitelman laatimisessa otetaan huomioon kaupungin strategian mukaisesti myös palvelujenkäyttäjät ja omaiset sekä keskeiset sidosryhmät, mm. vanhusneuvosto ennen kuin suunnitelma tuodaan hyväksyttäväksi.

14.12.2010

sosiaali- ja terveyslautakuntaan. Terveyslautakunta pitää lisäksi tärkeänä, että tulevaan palvelutarpeeseen ja väestökehitykseen perustuvan suunnitelman tulee olla talousarvovuodelle varattujen määrärahojen lähtökohtana, jotta palvelurakennemuutos pystytään toteuttamaan hallitusti.”

Esitys raukesi jäätyään kannatuksetta, minkä jälkeen jäsen Autti jätti pöytäkirjaan seuraavan eriävän mielipiteensä:

”Sosiaali- ja terveysministeriön Ikäihmisten palvelujen laatusuosituksen mukaan tavoitteena on, että jokaisella kunnalla on ajantasainen ikääntymispoliittinen strategia, jonka kunnanvaltuusto on hyväksynyt. Laatusuosituksen mukaan strategian laatimiseen osallistuvat eri hallintokuntien edustajat, kuntalaiset, palvelujen käyttäjät ja omaiset sekä keskeiset sidosryhmät, kuten vanhusneuvostot, järjestöt, seurakunnat ja elinkeinoelämä.

Koska tällaisen strategian valmistelusta ei ole saatu valtuuston enemmistöpäätöstä aiemmista aloitteista huolimatta, on kyseessä olevassa aloitteessa ehdotettu ikäihmisten palvelurakenteen kehittämisen viiden vuoden toteuttamissuunnitelmaa.

Pitkän tähtäimen suunnitelma on kannatettava, jotta ikäihmisten palvelujen tarvetta voidaan ennakoida nykyistä paremmin ja siten myös määrärahojen pystytään varaamaan tarvetta vastaavasti näiden toteuttamiseen.

Terveyslautakunnan olisi kuitenkin tullut lausuntoa antaessaan esittää, että myös kunnan asukkaille ja palvelujen käyttäjille ja mm. vanhusneuvostolle, kuten ikäihmisten laatusuosituksessa todetaan, on varattava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa toteuttamissuunnitelman valmisteluun, ennen sen hyväksymistä sosiaali- ja terveyslautakunnissa. Myös kaupungin omassa strategiassa korostetaan kuntalaisten ja hallinnon välistä vuorovaikutusta ja sen avoimuutta.

Terveyslautakunnan olisi tullut korostaa lausunnossaan myös sitä, että ikäihmisten palvelurakennemuutos voidaan toteuttaa hallitusti vain siten, että talousarvioon varattavat määrärahat vastaavat ikäihmisten todellisia palvelutarpeita ja väestökehityksen mukaista suunnitelmaa.”

Päätösehdotus

Terveyslautakunta päättäneen antaa aloitteesta edeltä päätöksestä ilmenevän, esittelijän ehdotuksen mukaisen lausunnon.

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Siltasaarekatu 13
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504

14.12.2010

Esittelijä

Seija Muurinen ja 20 muuta valtuutettua ovat tehneet seuraavan aloitteen ikäihmisten palvelurakenteen suunnittelusta:

”Helsingin viimeisin vanhuspalveluohjelma oli voimassa vuoden 2009 loppuun saakka. Sen jälkeen ikäihmisten palvelujen kehittämistä ovat ohjanneet Helsingin kaupungin strategiaohjelman yleisluontoiset linjaukset vuosille 2009 – 2012. Helsingissä ei ole ollut halukkuutta laatia erillistä ikääntymispoliittista strategiaa, vaikka ikäihmisten palvelujen laatusuositus edellyttää sitä kaikilta kunnilta.

Strategiaohjelman linjausten mukaan palvelujen rakennetta kevennetään lisäämällä palveluasumispaikkoja ja kotihoitoa, pilotoimalla ikääntyvien yhteisöllisiä asumisratkaisuja, tukemalla omaishoitoa sekä vähentämällä laitoshoidon määrää. Kaikki nämä ovat oikeansuuntaisia tavoitteita. Linjaukset ovat kuitenkin liian yleisiä ja karkeita, jotta niiden avulla voitaisiin varmistaa ikäihmisten palvelurakenteen kehittäminen pitkäjänteisesti ja hallitusti, varsinkin kun ikäihmisten palvelujen järjestämiselle on tulevana vuosina isoja haasteita.

Palvelurakenteen kehittäminen on viime aikoina näyttänyt reaktiiviselta, eikä palvelujen tarjonta ole aina kohdannut palvelujen tarvetta. Tavoiteltujen, kevyempien avohoitopalvelujen tuottaminen ei ole kaikilta osin vastannut raskaampien laitospalvelujen vähentämistä toivotulla tavalla. Tästä aiheutuu jatkuvasti ylimääräisiä kustannuksia ja palveluketjuongelmia sekä henkilöstön kuormittumista kun pitkäaikaista hoivaa tai kuntoutusta tarvitsevat asiakkaat joutuvat jonottamaan kalliilla (yli)paikoilla sairaaloissa.

Edellä olevan johdosta esitän, että ikäihmisten palvelurakenteen kehittämiselle laaditaan esim. viidelle seuraavalle vuodelle toteuttamissuunnitelma aikataulutuksineen laitoshoitopaikkojen vähentämisestä ja niiden korvaamisesta palveluasumisella, kotihoidolla, omaishoidolla ja ennaltaehkäisevillä palveluilla niin, että palvelujen kokonaisuus vastaa palvelujen tarvetta. Suunnitelma on sidottava ennakoiden väestökehitykseen ja budjetointiin, jotta palvelurakennemuutos sujuu hallitusti.”

Aloitteesta pyydetään kaupunginhallitukselle lausunto terveyslautakunnalta, sosiaalilautakunnalta ja talous- ja suunnittelukeskukselta 28.2.2011 mennessä.

14.12.2010

Lisätiedot:

Nuutinen Hanna-Leena, erityissuunnittelija, puhelin 310 42662

Postiosoite

PL 6000
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
terveyskeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Siltasaarencatu 13
Helsinki 53
<http://www.hel.fi/terveyskeskus>

Puhelin

+358 9 310 5015

Faksi

+358 9 310 42504